

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Το Άγιο Πάσχα

Το Πάσχα είναι η μεγαλύτερη γιορτή της Χριστιανοσύνης. Η πένθιμη ατμόσφαιρα της Μεγάλης Εβδομάδας και η χαρά που τη διαδέχεται το βράδυ της Ανάστασης δεν βιώνονται με την ίδια κατανυξη και τον ίδιο ενθουσιασμό από ολόκληρο το Χριστιανικό κόσμο. Η Ορθόδοξη Εκκλησία δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην ανάσταση του Κυρίου, ενώ η Δυτική στο θρήνο για το θάνατό του.

Η ορθόδοξη θεώρηση για την Ανάσταση συμπυκνώνεται στον πασίγνωστο ύμνο:

Χριστός Ανέστη εκ νεκρών
θανάτω θάνατον πατήσας και
τους εν τοις μνήμασι ζών
χαρισάμενος!

Τους πρώτους μετά Χριστόν αιώνες, οι εορτασμοί της Μεγάλης Εβδομάδας και του Πάσχα δεν υπήρχαν, καθώς οι Χριστιανοί ήταν μια διωκόμενη μειονότητα. Όλα άλλαξαν τις ημέρες του Αυτοκράτορα Κωνσταντίνου του Μεγάλου και οι πρώτες λειτουργίες της Μεγάλης Εβδομάδας ξεκίνησαν στην Ιερουσαλήμ.

Το Χριστιανικό Πάσχα πιστεύεται ότι έχει τις ρίζες του στο Εβραϊκό Πεσάχ. Το Πεσάχ ήταν η πρώτη από τις τρεις επίσιες μεγάλες εορτές των Ισραηλινών, η οποία γιορταζόταν στις αρχές της Άνοιξης. Η λέξη Πάσχα είναι ελληνοποιημένη απόδοση του Πεσάχ και σημαίνει Διάβαση. Οι μεν Εβραίοι γιορτάζουν τη διάβασή τους από την Ερυθρά θάλασσα και την απελευθέρωσή τους από τη φαραωνική δουλεία. Οι δε Χριστιανοί γιορτάζουν το Πάσχα,

την ανάσταση του Χριστού και την απελευθέρωσή τους από την αμαρτία και το θάνατο. Ο Χριστιανισμός πήρε το Πάσχα από τους Εβραίους και του έδωσε νέο νόημα.

Με απόφαση της Α' Οικουμενικής Συνόδου, το 325 μ.Χ., το Πάσχα ορίστηκε να εορτάζεται σ' όλη τη Χριστιανοσύνη την πρώτη Κυριακή μετά την πανσέληνο της εαρινής ισημερίας και μετά το εβραϊκό Πάσχα, προκειμένου να τηρείται η σειρά των γεγονότων.

Όμως, από την εισαγωγή του Γρηγοριανού ημερολογίου, Ανατολικοί και Δυτικοί Χριστιανοί γιορτάζουν το Πάσχα σε διαφορετικές ημερομηνίες, οι μεν βάσει του παλαιού ημερολογίου, οι δε βάσει του νέου. Αν και το Οικουμενικό Πατριαρχείο έχει υιοθετήσει το νέο ημερολόγιο από τις αρχές του 20ου αιώνα, για το Πάσχα ακολουθεί το παλαιό.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

Θριαμβευτική είσοδος του Ιησού στην Ιερουσαλήμ, «καθήμενος επί πώλου όνου». «Ωσαννά, ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου», αναφωνούσε το πλήθος, που τον υποδέχθηκε με «τα βαΐα των φοινίκων». Σε ανάμνηση αυτού του γεγονότος, μετά το πέρας της πρωινής λειτουργίας, μοιράζονται στους πιστούς φύλλα δάφνης (βάγιες). Σε πολλά μέρη του χριστιανικού κόσμου, αντί για φύλλα δάφνης, μοιράζονται φύλλα ελιάς ή άλλων δέντρων και κλαριά φοινίκων, που είναι σύμφωνο με τα Ευαγγέλια. Η έκφραση «μετά βαΐων και κλάδων», που υποδηλώνει τη θριαμβευτική υποδοχή κάποιου ή κάποιων, έχει αναφορά σε αυτή τη θρησκευτική εορτή. Το βράδυ στις εκκλησίες ψάλλεται κατ' οικονομίαν ο όρθρος της Μεγάλης Δευτέρας, όπου τιμάται ο Ιωσήφ ο Πάγκαλος και γίνεται αναφορά στο γεγονός της ξηρανθείσας συκής. Ο Ιωσήφ ο Πάγκαλος ήταν διαδόχος του Αβραάμ και υιός του Ιακώβ. Ιδιαίτερα αγαπητός στον πατέρα του, φθονήθηκε από τον αδελφό του, έπεσε σε δυσμένεια και πωλήθηκε ως σκλάβος στην Αίγυπτο. Ύστερα από πολλές περιπέτειες, βρίσκεται κάποτε γενικός άρχοντας στην Αυλή του Φαραώ. Θεωρήθηκε από την εκκλησία ως προεικόνιση του Χριστού, αφού πέρασε περιπέτειες, που θυμίζουν ανάλογα το Θείο Μαρτύριο. Η υμνογραφία της ημέρας είναι αφιερωμένη στον Ιωσήφ και την παραβολή της ξηρανθείσας συκής. Οι δυο πιο γνωστοί ύμνοι, που αποδίδονται στον Ρωμανό τον Μελωδό, είναι το τροπάριο Ιδού ο Νυμφίος και το εξαποστειλάριο Τον νυμφώνα σου βλέπω.

Ευαγγέλιο (Κατά Ματθαίον κα' 18-43)
Στη διαδρομή προς τα Ιεροσόλυμα, ο Ιησούς επείνασε και αφού είδε μία άκαρπο συκιά μόνο με το φύλλωμά της, την καταράσθηκε και αυτή ξεράθηκε. Οι μαθητές του θαύμασαν το κατόρθωμά του και αυτός τους απάντησε ότι εάν έχουν πίστη όχι μόνο θα κάνουν το ίδιο, αλλά και βουνά θα σηκώσουν.